

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI BAHAR DÖNEMİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	1/8

Ders Kodu	Ders Adı	Zorunlu (Z) / Seçmeli (S)	Yıl	Yarı Yıl	Anabilim Dalı
HEM-202	CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ	Zorunlu (Z)	2026	2	Hemşirelik Anabilim Dalı
Haftalık Ders Saati, Kredi, AKTS		Teori	Uygulama	Kredi	AKTS
		5	12	12	16

GENEL BİLGİLER

Dersin Amacı

Bu dersin amacı öğrencilere cerrahi hastasının sağlığını yeniden kazanabilmesi ve sürdürebilmesi için cerrahi girişim öncesi, sırası ve sonrasında bireyin gereksinimlerine uygun hemşirelik bakımına ilişkin bilgi, beceri ve davranış kazandırmaktır.

Dersin İçeriği

1. Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliğinin Tarihçesi, Cerrahinin Sınıflandırılması, Cerrahi Gerektiren Durumlar ve Hasta Üzerindeki Etkileri
2. Sıvı Elektrolit Dengesi ve Dengesizlikleri, Asit baz dengesi
3. Homeostazis Travma, Hemorajik Şok ve Hemostaz
4. İnflamasyon, Cerrahi Yara İyileşmesi ve Bakımı - Yanıklar - Cerrahi Süreç (Hastanın Değerlendirilmesi Ameliyat Öncesi ve Sırası Bakım)
5. Cerrahi Süreç (Ameliyat Sonrası Bakım- Gününbirlik Cerrahi, Cerrahi İyileşmenin Hızlandırılması için Modern Teknikler) - Cerrahi Alan Enfeksiyonları ve Önlemler
6. Solunum Sistemi Cerrahisinde Bakım ve Kanıt Temelli Uygulamalar
7. Periferik Damar Hastalıklarında Bakım - Kalp Damar Sistemi Cerrahisinde Bakım
8. GİS Cerrahisinde Bakım - Hepatopankreatobiliyer Cerrahisinde Bakım
9. Üriner Sistem Cerrahisinde Bakım - Üriner Sistem Cerrahisinde Bakım
10. Sinir Sistemi Cerrahisinde Bakım - Sinir Sistemi Cerrahisinde Bakım
11. Kas-İskelet Sistemi Hastalıklarında Bakım - Kas-İskelet Sistemi Hastalıklarında Bakım
12. Endokrin Sistem Cerrahisinde Bakım (Tiroit) - Endokrin Sistem Cerrahisinde Bakım (Meme)
13. Organ ve Doku Nakli - KBB Cerrahisinde Bakım
14. Göz Cerrahisinde Bakım

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Aksoy G, Kanan N, Akyolcu N. (2017) Cerrahi Hemşireliği 2. Nobel Tıp Kitabevi Eti Aslan F. (2016) Cerrahi Bakım Vaka Analizleri İle Birlikte. Akademisyen Tıp Kitapevi Karadakovan A. Eti Aslan F. (2014) Dahili ve Cerrahi Hastalıklarında Bakım. Nobel Tıp Kitabevi Akyolcu N, Aksoy G, Kanan N. (2011) Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi. İstanbul Tıp Kitabevi Erdil F. Cerrahi hemşireliği. Erdil F, Elbaş NÖ (Editörler). Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Kitabı'nda. Ankara: Aydoğdu Ofset Matbaacılık; 2016, Elbaş NÖ. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Akıl Notları. Güneş Tıp Kitabevi; 2016

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI BAĞAR DÖNEMİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	2/8

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Ders kapsamında kuramsal konular, anlatım ve sunum yöntemiyle ele alınır. Cerrahi bakımın temelleri, perioperatif süreç ve hasta güvenliği ilkeleri yapılandırılmış ders anlatımlarıyla aktarılır. Bu süreçte öğrencilerin temel kavramları kavraması hedeflenir.

Klinik vaka tartışmaları, vaka temelli öğrenme ve tartışma yöntemiyle yürütülür. Preoperatif, intraoperatif ve postoperatif dönemlere ait gerçekçi senaryolar üzerinden öğrencilerin klinik akıl yürütme ve karar verme becerileri geliştirilir.

Küçük grup çalışmaları, işbirlikli öğrenme yaklaşımıyla uygulanır. Öğrencilerin ekip içinde çalışma, iletişim kurma ve sorumluluk alma becerileri desteklenir.

Beceri laboratuvarı uygulamaları; asepsi, yara bakımı, dren bakımı ve ağrı değerlendirme gibi girişimleri kapsar. Gösterim-yaptırma ve simülasyon yöntemleri kullanılarak öğrencilerin psikomotor becerileri güvenli bir ortamda geliştirilir.

Klinik uygulamalar, hastane ortamında rehberli uygulama şeklinde yürütülür. Öğrencilerin kuramsal bilgiyi gerçek hasta bakımına aktarması sağlanır.

Kanıtı dayalı uygulama atölyeleri, literatür tarama ve klinik rehber inceleme etkinliklerini içerir. Bu etkinliklerle öğrencilerde kanıtı dayalı bakım bilinci geliştirilir.

Öğrenci sunumları, cerrahi girişimler ve bakım planları üzerine yapılandırılır. Öğrenci merkezli sunum yöntemiyle araştırma yapma, akademik ifade ve sunum becerileri desteklenir.

Problem çözme oturumları, probleme dayalı öğrenme yaklaşımıyla yürütülür. Öğrencilerin analitik düşünme ve çözüm üretme yetkinlikleri geliştirilir.

Video destekli öğretim, ameliyathane süreçleri ve cerrahi girişimlere ilişkin görsel-işitsel materyallerle gerçekleştirilir. Bu yöntemle karmaşık süreçlerin somutlaştırılması sağlanır.

Yansıtıcı günlükler ve öğrenme günlükleri aracılığıyla yansıtıcı öğrenme desteklenir. Öğrencilerin öz değerlendirme yapması ve mesleki farkındalık kazanması hedeflenir.

Formatif değerlendirme etkinlikleri; mini sınavlar ve anında geri bildirimlerle yürütülür. Öğrenme eksikliklerinin erken dönemde belirlenmesi sağlanır.

Bu öğretim tasarımı, öğrenci merkezli ve aktif öğrenmeye dayalıdır; kanıtı dayalı hemşirelik yaklaşımını, hasta güvenliğini ve kuram-uygulama entegrasyonunu esas alır.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Ders, öğrenci merkezli ve aktif katılımı destekleyen bir yaklaşımla yürütülmelidir. Kuramsal içeriklerin klinik uygulamalarla bütünleştirilmesi, hasta güvenliği ve kanıtı dayalı hemşirelik ilkelerinin tüm süreçlere entegre edilmesi önemlidir. Değerlendirme süreci, öğrencilerin gelişimini izleyen ve geri bildirim sağlayan biçimde planlanmalıdır.

Dersi Veren Öğretim Elemanı / Yardımcıları

Dr. Öğr. Üyesi Derya ŞİMŞEKİ

Dersin Verilişi

Yüz-yüze

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI BAĞAR DÖNEMİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	3/8

Hafta	Konu
1. Hafta	Cerrahi ve Cerrahi Hemşireliğinin Tarihçesi, Cerrahinin Sınıflandırılması, Cerrahi Gerektiren Durumlar ve Hasta Üzerindeki Etkileri
2. Hafta	Sıvı Elektrolit Denge ve Dengesizlikleri, Asit baz
3. Hafta	Homeostazis Travma, Hemorajik Şok ve Hemostaz
4. Hafta	İnflamasyon, Cerrahi Yara İyileşmesi ve Bakımı - Yanıklar - Cerrahi Süreç (Hastanın Değerlendirilmesi Ameliyat Öncesi ve Sırası Bakım)
5. Hafta	Cerrahi Süreç (Ameliyat Sonrası Bakım- Günöbirlik Cerrahi, Cerrahi İyileşmenin Hızlandırılması için Modern Teknikler) - Cerrahi Alan Enfeksiyonları ve Önlemler
6. Hafta	Solunum Sistemi Cerrahisinde Bakım ve Kanıt Temelli Uygulamalar
7. Hafta	Periferik Damar Hastalıklarında Bakım - Kalp Damar Sistemi Cerrahisinde Bakım
Ara Sınav	
8. Hafta	GİS Cerrahisinde Bakım - Hepatopankreatobiliyer Cerrahisinde Bakım
9. Hafta	Üriner Sistem Cerrahisinde Bakım - Üriner Sistem Cerrahisinde Bakım
10. Hafta	Sinir Sistemi Cerrahisinde Bakım - Sinir Sistemi Cerrahisinde Bakım
11. Hafta	Kas-İskelet Sistemi Hastalıklarında Bakım - Kas-İskelet Sistemi Hastalıklarında Bakım
12. Hafta	Endokrin Sistem Cerrahisinde Bakım (Tiroit) - Endokrin Sistem Cerrahisinde Bakım (Meme)
13. Hafta	Organ ve Doku Nakli - KBB Cerrahisinde Bakım
14. Hafta	Göz Cerrahisinde Bakım
Final Sınavı + Bütünleme Sınavı	

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI BAHAR DÖNEMİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	4/8

DEĞERLENDİRME		
Etkinlik	Adet	Ağırlık (%)
Vize	1	20
Final	1	60
Uygulama	1	20
Toplam		%100

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ)	
ÖÇ 1	Cerrahi hastalıkları ile ilgili kavramsal bilgiyi tanımlar.
ÖÇ 2	Cerrahi hastasının bakımı ve eğitimini planlar ve uygular.
ÖÇ 3	Cerrahi hastasının eğitimi ve bakımını yönetir.
ÖÇ 4	Cerrahi hastalıkları hemşireliği alanında edinilen bilgileri hemşirelik sürecinde kullanır.
ÖÇ 5	Cerrahi kliniklerde yatan hastaları fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak bütüncül değerlendirir.
ÖÇ 6	Hasta bakımı ve eğitiminin kanıta dayalı araştırma ve uygulamalar doğrultusunda yönetilmesini savunur.
ÖÇ 7	Hasta güvenliği ve etik ilkeler doğrultusunda cerrahi hastaya bakım verir.
ÖÇ 8	Cerrahi ekip içinde etkili iletişim kurar ve ekip çalışmasına katkı sağlar.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI BAĞAR DÖNEMİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU										Doküman No:	ARÜ.FR.004
											İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
											Revizyon Tarihi:	-
											Revizyon No:	0
											Sayfa:	5/8

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) – PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI (PÖÇ) İLİŞKİSİ

	PÖÇ 1	PÖÇ 2	PÖÇ 3	PÖÇ 4	PÖÇ 5	PÖÇ 6	PÖÇ 7	PÖÇ 8	PÖÇ 9	PÖÇ 10	PÖÇ 11	PÖÇ 12	PÖÇ 13	PÖÇ 14	PÖÇ 15	PÖÇ 16
ÖÇ 1	3	4	0	3	0	0	0	0	0	0						
ÖÇ 2	4	5	0	0	0	4	0	0	0	0						
ÖÇ 3	4	4	0	0	0	3	0	0	0	5						
ÖÇ 4	4	5	0	4	0	4	0	0	0	0						
ÖÇ 5	4	0	0	0	0	5	0	0	0	0						
ÖÇ 6	0	0	0	0	0	5	4	0	4	0						
ÖÇ 7	0	0	5	0	0	0	0	0	0	4						
ÖÇ 8	4	0	3	0	0	0	0	0	0	4						
0 - Katkı Yok		1 - Çok Düşük Düzeyde Katkı			2 - Düşük Düzeyde Katkı			3 - Orta Düzeyde Katkı			4 - Yüksek Düzeyde Katkı			5 - Çok Yüksek Düzeyde Katkı		

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI BAĞAR DÖNEMİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	6/8

DERS-PROGRAM EĞİTİM AMACI (PEA) İLİŞKİSİ

PEA 1. Sağlık hizmetlerinin farklı alanlarında etkin görev alabilen, etik ilkelere bağlı, insan haklarına saygılı ve mesleki sorumluluk bilinci gelişmiş hemşireler yetiştirmek	Evet ☒ Hayır ☐
PEA 2. Ulusal ve uluslararası sağlık standartlarına uygun, bilimsel bilgi ve klinik yeterliliğe sahip, sağlık ekibi içinde etkin iletişim kurabilen mezunlar yetiştirmek.	Evet ☒ Hayır ☐
PEA 3. Kanıt dayalı uygulamalar doğrultusunda veri kullanabilen, dijital sağlık teknolojilerini etkin biçimde kullanabilen ve bilimsel düşünme becerisi gelişmiş mezunlar yetiştirmek.	Evet ☒ Hayır ☐
PEA 4. Birey, aile ve toplum sağlığını biyopsikososyal ve spiritüel açıdan değerlendirebilen, koruyucu, geliştirici ve rehabilite edici bakım hizmetlerini bütüncül yaklaşımla sunabilen bireyler yetiştirmek.	Evet ☒ Hayır ☐
PEA 5. Mesleki bilgi ve becerileri toplumun sağlık gereksinimleri, kültürel değerleri ve sosyal yapısı ile ilişkilendirerek toplum sağlığının geliştirilmesine katkı sağlayan mezunlar yetiştirmek.	Evet ☒ Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI BAĞAR DÖNEMİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	7/8

DERS-PROGRAM ÖĞRENİM ÇIKTISI (PÖÇ) İLİŞKİSİ	
PÖÇ 1. Sağlık ve hastalık süreçlerini disiplinler arası bir yaklaşımla analiz eder ve sağlık hizmetlerinin sunumunda mesleki bilgi ve becerilerini etkili biçimde uygular.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 2. Hemşireliğin temel ve uzmanlık alanlarına ilişkin kuramsal bilgi ve uygulama becerilerini mesleki uygulamalarında kullanır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 3. Mesleki uygulamalarında hukuk, etik değerler, mesleki ilkeler ve yasal düzenlemelere uygun davranır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 4. Hemşirelik disiplinine ilişkin temel kavram, kuram ve bakım modellerini mesleki uygulamalarında kullanır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 5. Ulusal ve uluslararası düzeyde mesleği ile ilgili temel düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olur.	Evet ☐ Hayır ☒
PÖÇ 6. Birey, aile ve toplumun sağlık gereksinimlerini biyopsikososyal ve spiritüel boyutlarıyla değerlendirir; kanıta dayalı hemşirelik bakımını planlar, uygular ve değerlendirir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 7. Sağlık sorunlarına yönelik bireysel veya ekip temelli araştırmalar yürütür, veri toplar ve analiz eder; sonuçları yazılı ve sözlü olarak sunar.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 8. Afet, salgın ve olağanüstü durumlarda toplum sağlığı gereksinimlerini değerlendirir ve bakım önceliklerini belirler.	Evet ☐ Hayır ☒
PÖÇ 9. Sağlık hizmetlerinde literatür doğrultusunda yenilikçi yaklaşımları benimser; bakım teknolojileri ve dijital sağlık sistemlerini mesleki uygulamalarında kullanır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 10. Güvenli ve kaliteli sağlık bakım hizmetlerinin planlanması, yürütülmesi ve geliştirilmesinde yönetim ve organizasyon süreçlerinde aktif rol alır.	Evet ☒ Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI BAHAR DÖNEMİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	8/8

DERS-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜT (PÖÖ) İLİŞKİSİ

PÖÖ 1. Sağlık ve hastalık kavramlarını disiplinlerarası bir yaklaşımla analiz eder ve çözüm önerileri geliştirir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 2. Hemşirelik disiplininin temel kavramlarını, kuramlarını, bakım modellerini ve hemşirelik sürecini mesleki uygulamalarında kullanır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 3. Temel hemşirelik alanlarına ilişkin bilgi ve becerileri bakım sürecinde bütüncül (biyopsikososyal ve spiritüel) yaklaşımla uygular.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 4. Birey, aile ve toplumun sağlık gereksinimlerini biyopsikososyal ve spiritüel yaklaşımla değerlendirir; kanıta dayalı hemşirelik bakımını planlar, uygular ve değerlendirir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 5. Mesleki etik değerler, ilkeler ve yasal düzenlemeler doğrultusunda güvenli bakım uygular ve hasta haklarını gözetir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 6. Sağlık sorunlarına yönelik bireysel veya ekip temelli araştırmalar yapar, veri toplar ve analiz eder; sonuçları bilimsel ortamlarda paylaşır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 7. Afet, salgın ve olağanüstü durumlarda toplum sağlığı gereksinimlerini değerlendirir ve bakım önceliklerini belirler.	Evet ☐ Hayır ☒
PÖÖ 8. Bakım teknolojileri ve dijital sağlık sistemlerini hemşirelik uygulamalarında etkin biçimde kullanır ve yenilikçi yaklaşımları takip eder.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 9. Güvenli ve kaliteli sağlık bakımının sunulması ve geliştirilmesinde ekip çalışmasında aktif rol alır ve yönetim süreçlerine katkı sağlar.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 10. Yaşam boyu öğrenme yaklaşımını benimser ve mesleki gelişimini bilimsel gelişmeler doğrultusunda sürdürür.	Evet ☒ Hayır ☐